

Van Data naar toepassingen: Data analyse in de Jeugdhulp

Toepassen van moderne vormen van data analyse in de Jeugdzorg klinkt futuristisch. Echter: 15 jaar geleden dachten we hetzelfde over het vinden van onze weg van A naar B. Het rijden m.b.v. een Tom-Tom of google maps is veiliger, geeft keuzemogelijkheden (fietsen, auto, wel of geen bussen bij keuze voor OV etc..) en je neemt zelf het besluit.

De gemeente (afdeling Jeugd) en Garage2020 van Amsterdam hebben in 2017/2018 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de vraag of data analyse kan worden toegepast om UitHuisPlaatsingen (UHP) zoveel mogelijk te voorkomen. Want UHP van jongeren is een noodoplossing: het is ingrijpend, lost niets op en is bovendien zeer kostbaar¹.

In dit onderzoek is onderzocht bij Amsterdamse jongeren van 2015 tot 2018 (CBS microdata en de Amsterdamse beschikkingen administratie jeugdzorg²) of patronen kunnen worden ontdekt bij uithuisgeplaatste jongeren. Patronen d.w.z.: algemene kenmerken vanuit de omgeving (bijv. ouders, financiële situatie, woonsituatie), kenmerken van de jongere zelf en jeugdhulp gebruik voor de UHP. Immers: Als die patronen bestaan, kunnen we hulpverleners beter ondersteunen en kunnen zij bijv. eerder preventieve interventies inzetten. Halverwege het onderzoek werd de scope uitgebreid met residentiele jeugdhulp.

Het haalbaarheidsonderzoek kende de volgende vragen: Is het mogelijk om

1. Via data analyse inzicht te krijgen in patronen (algemene kenmerken/ jeugdhulpgebruik in het verleden) die kunnen duiden op latere escalatie "zware vormen van jeugdhulp" (= residentiele jeugdhulp en UHP)?
2. De resultaten van de data analyse te verwerken in tools toepasbaar voor de hele jeugdhulpketen?

Het onderzoek is uitgevoerd (scrum achtig) met regelmatige toetsing van de resultaten door een groep jeugdhulpverleners. Het eerste resultaat van het onderzoek was een overzicht van de belangrijkste risicofactoren op zware vormen van jeugdhulp. M.a.w.: die patronen bestaan inderdaad. Probleem hierbij was het grote aantal risicofactoren wat directe toepassing van de analyse lastig maakt voor hulpverleners. Daarom zijn de analyse resultaten gebruikt om een app voor de specialistische jeugdhulp te ontwikkelen die -volgens betrokken hulpverleners- goed werkt als om snel het risico op latere escalatie te taxeren. M.a.w.: Vraag 1 is met een ja

¹ Gemiddeld €100k€ per jaar per UHP

² Doel van de analyse was inzicht in patronen en bepalende (combinaties van) factoren te verkrijgen of te wel inzichten op 'groepsniveau' (combinaties van kenmerken/zorgpatronen). Dit betekende dat we de privacy van jongeren maximaal kunnen beschermen door te werken met gepseudonimiseerde data.

beantwoord. De data analyse is in 2018 academisch gevalideerd en een academische publicatie is in afrondingsfase.

Vraag 2 wachtte in juli 2018 nog op een definitief antwoord: De risico taxatie app wordt gebruikt door een kleine groep hulpverleners (circa 50 serieuze gebruikers per week) als decision support tool (naast hun professionele oordeel). De hulpverlener krijgt snel (± 5 a 10 minuten, door het invullen van een beperkt aantal velden) een risico percentage op een latere escalatie naar zware vormen van jeugdhulp.

The screenshot shows the 'Risico op een zware maatregel' app interface. On the left is a navigation menu with options: 'Introductie', 'Risico indicatie', 'Trajectkeuze', 'Over', and 'Contact'. The main content area displays the title 'Risico op een zware maatregel' and a large '0.1 %' risk percentage. Below this, it lists risk levels: '0 - 2%: Laag risico', '2 - 5%: Middelmatig risico', and '5% en hoger: Hoog risico'. A 'Gebruiksaanwijzing' section provides instructions on how to use the app. On the right, there are several dropdown menus for user information: 'Geslacht' (set to 'Vrouw'), 'Leeftijd van het kind' (set to '0 tot 4 jaar'), 'Leeftijd moeder bij geboorte' (set to 'Jonger dan 20 jaar'), 'Leeftijd vader bij geboorte' (set to 'Jonger dan 25 jaar'), 'Leeftijd verschil tussen ouders' (set to 'Minder dan 5 jaar'), and 'Herkomst ouders' (set to 'Beide ouders Nederlands'). At the bottom right, there is a 'Hulutraject' section.

Afb 1: Risico taxatie app

Echter: Deze allereerste versie wordt gebruikt door zogenaamde early adaptors. Het vervolgtraject kende de volgende doelen: Toepassingen ontwikkelen waarmee

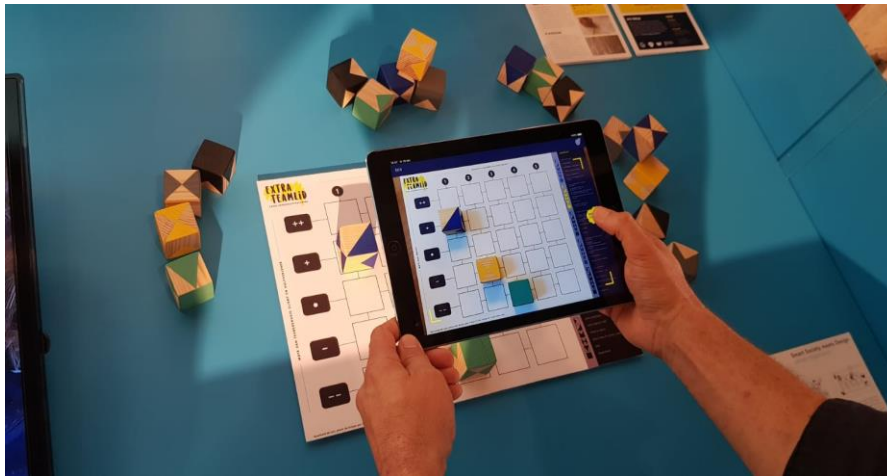
1. Jeugdhulpverleners worden ondersteund in casuïstiek overleg bij het nemen van een besluit over complexe cliënten
2. Jongeren (en ouders) i.s.m. de hulpverlener worden ondersteund om een besluit te nemen over een vervolgtraject (shared decision making, de jongeren (en / of ouders) houden regie over hun leefsituatie).

Daarbij was de grote wens van jeugdhulpverleners om de data analyse toepasbaar te maken zonder achter een computer of laptop te zitten.

Innovatie- en designbureau Greenberry en Garage2020 Amsterdam sloegen (met financiering van de VNG en de Dutch Design Foundation) de handen ineen en ontwikkelden een toepassing die geschikt is voor de hele jeugdhulp keten: 'Extra teamlid'.

Extra teamlid is een spelbord en smartphone app ter ondersteuning van het casuïstiek overleg tussen hulpverleners. Slimme functionaliteit in de app, ondersteunt met de uitgevoerde data analyse, de keuze voor een vervolgtraject. Op het spelbord wordt door hulpverleners de reeds ingezette hulptrajecten van de cliënt neergelegd.

Elk hulptraject wordt gerepresenteerd in de vorm van een gekleurd blokje met een patroon, en die blokken worden geplaatst in een tijdlijn op het spelbord. Door met een smartphone een foto te maken van het spelbord wordt met image recognition van de blokjes de data van de uitgevoerde data analyse geraadpleegd. Daar rolt een top drie van hulptrajecten uit voort op basis van alle eerdere trajectkeuzes van hulpverleners uit Amsterdam (en in toekomst hopelijk heel Nederland)..

Afb 1: Extra Teamlid: Zie <https://vimeo.com/295882618> voor een korte video impressie

Daarmee wordt het mogelijk om de data analyse toepasbaar te maken voor jeugd hulpverleners zonder achter een computer te zitten. 'Extra teamlid' bewijst dat data-analyse kan helpen om hulpverleners een betere informatiepositie te geven en de vaak lastige besluitvorming bij vervolgtrajecten te ondersteunen.

Bovendien blijkt bij testen dat meer toepassingen mogelijk zijn. Zo kan 'Extra teamlid' makkelijk aangepast worden om hulpverleners samen met ouders en jongeren een besluit voor een vervolgtraject te laten nemen (shared decision making).

M.a.w. de uitgevoerde data analyse is op te vatten als het fundament. Op basis daarvan zijn vele toepassingen in de uitvoering mogelijk.

Deze toepassingen bewijzen dat de resultaten van data analyses voor meer kan worden gebruikt dan meer inzicht.

De wereld van Jeugdhulp kent vele dashboards, monitors etc. Meer inzicht is altijd nuttig maar laten we de data analyses ook gebruiken voor toepassingen in de uitvoering. Van data naar toepassingen.

Meer informatie?? Arjan de Jager, arjan@garage2020.nl of Levi van Dam, levi@garage2020.nl